

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/168/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6216204872
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6216204872.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: D. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. G. XX/XX, W., právne zastúpeného Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou, so sídlom Komenského 3, Veľký Krtíš, proti žalovanému: Endepro, s.r.o. v likvidácii, so sídlom Mlynské nivy 49, Bratislava, IČO: 35 805 731, o určenie spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10Csp/62/2016 - 136 zo dňa 16. 11. 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10Csp/62/2016 - 136 zo dňa 16. 11. 2016 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.). V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 22. 08. 2016 domáhal, aby súd určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovaným žalobcovi úverovou zmluvou č. 612768862 zo dňa 09. 07. 2015 je bezúročný a bez poplatkov a aby určil zmluvu o poskytnutí služby komfort uzavretú medzi žalovaným a žalobcom zo dňa 09. 07. 2015 za neplatnú a zaviazal žalovaného k náhrade trov konania. Svoj návrh odôvodnil žalobca tým, že ako dlžník a zároveň spotrebiteľ uzavrel dňa 09. 07. 2015 so žalovaným ako veriteľom a zároveň dodávateľom, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 612768862. Na základe tejto zmluvy žalovaný žalobcovi poskytol bezúčelový hotovostný spotrebiteľský úver vo výške 700,- Eur. V zmluve o úvere uvádza údaje o výške úrokovej sadzby 11,45 %, celkový úrok podľa zmluvy o úvere predstavuje spolu sumu 49,33 Eur a poplatok za garantovanú službu 70,35 Eur. Žalobca sa v zmysle zmluvy o úvere zaviazal uhradiť žalovanému úver riadne a včas vo forme 60-ich týždenných splátok vo výške 13,15 Eur. Celková čiastka, ktorú sa žalobca zaviazal zaplatiť podľa zmluvy o úvere, predstavuje 819,68 Eur. RPMN podľa zmluvy je 31,91 %, pričom priemerná RPMN je 37,67 %. Pri podpise úverovej zmluvy žalobca uzavrel so žalovaným aj Zmluvu o poskytnutí služby komfort ako nepomenovanú zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Záväzok žalovaného zo zmluvy spočíva v poskytovaní služby, ktorá predstavuje preberanie finančných prostriedkov na úhradu spotrebiteľského úveru od žalobkyne. Žalobca sa v zmluve o zabezpečení splátok úveru zaviazal zaplatiť žalovanému za túto službu odmenu vo výške 394,38 Eur v 60-ich týždenných splátkach po 6,57 Eur, pričom výška poslednej splátky predstavuje 6,75 Eur. Poplatok obsiahnutý v zmluve o zabezpečení splátok úveru sa platí za službu, ktorá bezprostredne súvisí s poskytnutým úverom, o čom svedčí aj to, že výška tohto poplatku sa určuje podľa výšky poskytnutého úveru. Žalovaný so žalobcom dohodol poplatok za túto službu zámerne v inej zmluve oddelenej od úverovej zmluvy, aby tento poplatok v konečnom dôsledku nebol zahnutý v ostatnej zmluve o úvere. Žalovaný tak očividne konal v úmysle obchádzať ustanovenia o najvyššej prípustnej odplate za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľskou zmluvou, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom zákonníku a Zákone č. 129/2010 Z. z. Samotná zmluva o úvere preto podľa názoru žalobcu obsahuje klamlivé údaje o výške úrokovej sadzby, výške RPMN a o celkovej sume, ktorú sa žalobca zaviazal žalovanému zaplatiť, pretože v nej nie je obsiahnutý poplatok,

čiže žalovaný ho požadoval od žalobcu v zmluve o zabezpečení splátok úveru, hoci tento poplatok bezprostredne súvisí s poskytnutým úverom. Žalobca tak tvrdil, že Zmluva o poskytnutí služby komfort obchádza Európsku a vnútroštátnu legislatívu na ochranu spotrebiteľa a možno ju považovať aj za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bez uzavretia Zmluvy o poskytnutí služby komfort by zo strany žalovaného nedošlo k poskytnutiu úveru, pretože bežnou praxou obchodných zástupcov žalovaného je, že uzavretie úverovej zmluvy podmieňujú uzavretím zmluvy o zabezpečení splátok úveru bez toho, aby spotrebiteľa upozornili na možnosti uzavrieť túto zmluvu. V zmluve o úvere uvádza aj nepravdivé údaje v neprospech spotrebiteľa o výške úrokovej sadzby, výške RPMN a údaje o celkovej čiastke, ktorú má žalobca za poskytnutý úver zaplatiť. Keďže v týchto údajoch nie je obsiahnutý poplatok vyplývajúci zo zmluvy o zabezpečení splátok úveru. Zmluva o úvere neobsahuje rozpis výšky, počtu a termínov splátok istiny úroku a iných poplatkov. Keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., poskytnutý úver sa považuje podľa názoru žalobcu za bezúročný a bez poplatkov.

2. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný uzatvoril dňa 09.07.2015 so žalobcom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 612768862, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý hotovostný spotrebiteľský úver výške 700,- Eur. Zmluva obsahuje údaje o výške úrokovej sadzby vo výške 11,40 %, celkový úrok podľa zmluvy o úvere predstavuje spolu sumu 49,33 Eur, poplatok za garantovanú službu je vo výške 70,35 Eur. Pri podpise úverovej zmluvy žalobca uzavrel so žalovaným aj Zmluvu o poskytnutí služby komfort, na základe ktorej žalovaný poskytoval služby spočívajúce v preberaní finančných prostriedkov na úhradu spotrebiteľského úveru od žalobcu. Žalobca sa zaviazal zaplatiť žalovanému za túto službu odmenu vo výške 394,38 Eur v 60-ich týždenných splátkach po 6,57 Eur, z toho 59 splátok po 6,57 Eur a výška poslednej splátky je vo výške 6,75 Eur.

3. V ostatnom odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 39 OZ, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 OZ, ďalej na ustanovenia § 53 ods. 1, 3, 5 a 6 OZ, § 54 ods. 1 OZ a na ustanovenia § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. h/ zákona č. 129/2010 Z. z. Zmluvu o úvere posúdil súd prvej inštancie ako zmluvu spotrebiteľskú, kde žalovaný od počiatku vystupoval v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa. Žalobca je v spore slabšou stranou, ktorá vyžaduje zvýšenú, nie však bezhraničnú, ochranu. Pokiaľ ide o preukázanie naliehavého záujmu, súd sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalobcu, že naliehavý právny záujem nie je v spotrebiteľských sporoch potrebné preukazovať, že je daný zo zákona, pričom právny zástupca poukázal na § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru súdu takéto vymedzenie jednoznačne nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu, len veľmi všeobecne možno vychádzať z § 3 ods. 3 citovaného zákona. Súd vychádzal i z rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16. 03. 2016, z ktorého vyplýva, že spor, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok možno odstrániť v konaní o návrhu na plnenie. Avšak s prihliadnutím aj na iné názory (napr. kolégia Krajského súdu v Banskej Bystrici) je súd toho názoru, že nie je možné generálne určiť v obdobných prípadoch existenciu naliehavého právneho záujmu za daný a rovnako nie je možné ho generálne vopred vylúčiť bez poznania skutkových okolností prípadu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že existencia naliehavého právneho záujmu nie je daná. Súd svoje dokazovanie neobmedzil len na samotné a striktné preukázanie naliehavého právneho záujmu, ale vedomý si, že každý prípad je osobitný, kedy je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti prípadu, vykonal dokazovanie celým spektrom žalobného návrhu, skúmal náležitosti zmlúv, okolnosti ich uzatvorenia a vzájomnej podmienenosti. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že stav právnej neistoty zo strany žalobcu neexistuje. Súd sa stotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného, keď spochybnil tvrdenie právneho zástupcu žalobcu, že len určovací rozsudok vyrieši otázku skutočnej výšky dlhu žalobcu, ktorá je sporná. Túto otázku by vyriešila aj žaloba na plnenie, kde by sa súd z úradnej povinnosti musel vysporiadať aj s otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Podľa názoru súdu prvej inštancie je predčasné hovoriť o výške skutočného dlhu, pokiaľ žalovaný žalobcovi žiaden nevyčíslil, resp. ten sa nedomáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Rovnako, ako v konaní vedenom pod sp. zn. 10Csp/47/2016, nedošlo k zmiernu z dôvodu, že žalovaný odmietol uhradiť polovicu trov konania. Aj na základe tejto skutočnosti súd dospel k názoru, že právny vzťah mohol skončiť aj iným spôsobom - dohodou, stav právnej neistoty neexistuje, keďže žalovaný zatiaľ od žalobcu nič nechce, jeho obavy sú tak predčasné. Súd teda konštatoval, že žalobca naliehavý právny záujem nepreukázal. V ďalšom odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca žiadal vyhlásiť za neplatnú Zmluvu o poskytnutí služby komfort najmä z dôvodu, že jej uzatvorenie bolo podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Súd zistil, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o poskytnutí služby komfort boli uzatvorené v jeden deň, t. j. 09. 07. 2015, uvedené však nie je dôvodom neplatnosti jednej z nich.

Súd musel zmluvu posúdiť podľa zákonov platných v čase uzatvorenia, preto poukazovanie na súčasnú úpravu je zavádzajúce a zbytočné. Súd súhlasil s názorom obsiahnutým v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 o tom, že poplatky za nezmyselné a nevyužívané služby, zahrnuté do zmluvy, sú neprijateľnou podmienkou. Avšak v konkrétnom prípade súd považoval argumentáciu právneho zástupcu za zavádzajúcu a vytrhnutú z kontextu. Či išlo o službu zbytočnú, súd neposudzoval, nakoľko konštatoval, že si ju vybral sám žalobca, avšak mal preukázané, že služba využívaná bola a navyše dohoda o takejto službe nebola súčasťou úverovej zmluvy, ale zmluvy samostatnej. Žalobca nepreukázal, že uzatvorenie takejto zmluvy bolo podmienkou získania úveru od žalovaného. Na základe uvedeného považoval súd uzatvorenú zmluvu o poskytnutí služby komfort zo dňa 09. 07. 2015 za platnú. Záverom súd tiež poukázal na rozpor v tvrdení a žalobnom petite. Pokiaľ by súd určil túto zmluvu za neplatnú, nemohla by byť dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti nesprávne uvedená hodnota RPMN, pretože žiadna odplata za službu by v zmluve byť nemohla. Nesprávne uvedená hodnota RPMN by mohla byť dôvodom vyhlásenia zmluvy o úvere za bezúročnú a bezpoplatkovú len vtedy, pokiaľ by Zmluva o poskytnutí služby komfort bola platná. Keďže súd určil, že zmluva je platná, ďalej sa s uvedeným rozporom nezaoberal. V ďalšom obsahu odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca poukázal i na nesúlad jednotlivých ustanovení Zmluvy o spotrebiteľskom úvere s ustanoveniami § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Súd považoval za preukázané, že v zmluve je uvedené, že ide o úver spotrebiteľský vo forme pôžičky, ide o úver bezúčelový a bezhotovostný. Dohodnutú úrokovú sadzbu vo výške 11,40 % ročne nepovažoval za rozpornú s dobrými mravmi. Z prehľadu NBS súd zistil, že priemerná úroková sadzba spotrebiteľských úverov poskytovaných obchodnými bankami za obdobie VII/2015 bola 10,29 %. Súd nesúhlasil s názorom právneho zástupcu žalovaného, že uvedený prehľad nezohľadňuje celý finančný trh a nemal by tak byť použitý. Súd vychádzal práve z tohto prehľadu, pretože práve priemer bánk považuje súd za vhodný na porovnanie. Súd v súlade so súdnou praxou považuje za prijateľnú hranicu 25 % ročne. Dohodnutá úroková sadzba 11,29 % ročne je nižšia, preto súd ustanovenie zmluvy o ročnej úrokovej sadzbe nepovažoval za rozporné s dobrými mravmi. Podľa názoru žalobcu zmluva neobsahuje ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Súd prvej inštancie však poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09. 11. 2016 v spore Home Credit, a.s. - Birová, v ktorom bolo konštatované, že v zmluve nemusí byť určený konkrétny dátum, musí byť však určiteľný, identifikovateľný a zmluva nemusí spresňovať aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Pre posúdenie namietanej nesprávne uvedenej výšky RPMN je rozhodujúce určiť, či odplatu za služby vykonávané na základe Zmluvy o zabezpečení splátok úveru je alebo nie je potrebné zahrnúť do výpočtu RPMN. Súd vychádzal z predložených stanovísk Slovenskej obchodnej inšpekcie zo dňa 14. 10. 2011, Ministerstva financií SR zo dňa 06. 10. 2011 a Národnej banky Slovenska zo dňa 03. 10. 2014. Ministerstvo financií a SOI uviedli, že náklady na vyberanie splátok úveru priamo v domácnosti ako náklady na doplnkovú službu sa nezahŕňajú do RPMN. Na základe uvedeného považuje súd výpočet RPMN za správny. Súd tak nenašiel žiaden nesúlad uzatvorenej zmluvy s ustanoveniami § 9 ods.2 zákona č. 129/2010 Z. z., a preto nemohol postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. a vyhlásiť uzatvorenú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. S poukazom na uvedené dôvody, a to z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu, nepreukázania nesúladu ustanovení Zmluvy o spotrebiteľskom úvere s ustanoveniami § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a nepreukázania dôvodov neplatnosti Zmluvy o poskytnutí služby komfort zo dňa 09.07.2015, žalobca neunesol dôkazné bremeno, a preto súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP za aplikácie § 262 ods. 1 CSP a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pretože žalovaný mal v konaní plný úspech.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP. Uviedol, že za najzávažnejšie pochybenie súdu prvej inštancie možno považovať porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Súd vykonal dôkazy v prospech žalovaného nad rámec ním navrhovaných dôkazných návrhov, konkrétne vykonal dôkaz čítaním rozsudku Najvyššieho súdu sp zn. 8Cdo/251/2015, ktorý nenavrhol vykonať ani jedna zo strán. Súd evidentne vykonal tento dôkaz s cieľom odradiť spotrebiteľov od uplatňovania svojich práv na súde a možno zároveň považovať za odňatie spravodlivosti a vážny zásah do ústavného práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Ďalej namietal, že nakoľko aktuálna procesnoprávna úprava neumožňuje súdu skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu, ak tento záujem vychádza z osobitného právneho predpisu, súd sa dopustil závažného procesného pochybenia, keď sa aj napriek tejto skutočnosti existenciou naliehavého právneho záujmu zaoberal. Je otázne prečo sa súd zaoberal v tomto konaní aj vecou samou, keď uviedol, že žalobca nemá naliehavý právny záujem. Ak súd mal právny názor, že nie je daný na

strane žalobcu naliehavý právny záujem, mal žalobu od stola zamietnuť a nemal konať v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a nariaďovať vo veci pojednávanie. Nemožno sa stotožniť s tvrdením, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/251/2015 je relevantné pre toto konanie vzhľadom k tomu, že došlo k zmene procesnoprávnej úpravy. Žalobca má za to, že je jednoznačné, že aktuálnou právnou úpravou mal zákonodarca v úmysle nejednotnosť rozhodovacej praxe odstrániť a výslovne uviedol, že naliehavý právny záujem sa pri takýchto určovacích žalobách neskúma. Ďalšou vadou rozsudku prvostupňového súdu je jeho nedostatočné odôvodnenie. Súd prvého stupňa sa absolútne nevysporiadal s ustálenou súdnou praxou všeobecných súdov, na ktorú bolo poukázané jednak v žalobnom návrhu, ako aj v replike žalobcu. Žalobca sa nestotožnil s názorom súdu, že zmluva o poskytnutí služby, komfort nie je podmienkou poskytnutia úveru. V Občianskom zákonníku je definovaná vzájomná podmienenosť zmlúv v § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník tu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku vzájomnej podmienenosti zmlúv, ktoré boli uzavreté pri tom istom rokovaní, a ktoré nemôžu samostatne existovať, ako je tomu aj v prípade predmetnej zmluvy o poskytnutí služby komfort. Prvostupňový súd preto nemal právo zaťažiť žalobcu dôkazným bremenom na preukázanie vzájomnej podmienenosti zmluvy o úvere a zmluvy o poskytnutí služby komfort, nakoľko táto vzájomná podmienenosť vyplýva ako právna domnienka priamo zo zákona. Je všeobecne známou skutočnosťou, že žalovaný ku dňu 01. 01. 2017 prestane poskytovať spotrebiteľské úvery, nakoľko mu zákonodarca novelou zákona č. 129/2010 Z. z. zamedzil, aby uzatváral zmluvy o doplnkových službách k zmluvám o úvere bez toho, aby odplatu dojednanú v týchto zmluvách uviedol v RPMN. Ďalej žalobca považoval odôvodnenie rozsudku v článku 20 za nezmyselné a nepreskúmateľné, nakoľko žalobca nemá vedomosť o tom, že by v priebehu konania bola riešená platnosť zmluvy o poskytnutí služby komfort, keďže zo strany súdu došlo k zmietnutiu žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Ak by aj bola zmluva o poskytnutí služby komfort platná, ako uviedol súd, tak to len potvrdzuje tvrdenie žalobcu, že RPMN v zmluve je uvedená nesprávne pretože nezahŕňa odplatu dojednanú v tejto doplnkovej zmluve. Pokiaľ ide o posudzovanie výšky odplaty v spotrebiteľskej zmluve, postupoval súd zrejme nesprávne, keď posudzoval výšku odplaty v porovnaní s celým finančným trhom. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1025/2015 zo dňa 20. 09. 2016, ktoré uvedené tvrdenie potvrdzuje. Žalobca má tak za to, že súd nesprávne posudzoval primeranosť odplaty tým, že jej výšku porovnával s vyjadreniami finančných inštitúcií, podľa ktorých ponúkali úvery s vyššími úrokovými sadzbami. I vzhľadom na uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici bolo konštatovanie súdu prvej inštancie o primeranosti výšky odplaty nesprávne. Ďalej žalobca namietal, že právnym zástupcom žalobcu boli na pojednávaní prednesené dôkazné návrhy na výsluch žalobcu a tiež pripojenie súdnych spisov za účelom preukázanie, že dochádza k uzatváraniu zmlúv o doplnkovej službe komfort spolu s uzavretím úverovej zmluvy a zmluva o poskytnutí služby komfort je teda de facto vždy podmienkou uzavretia zmluvy o úvere. Súd tento návrh uznesením zamietol bez toho, aby toto uznesenie odôvodnil. Žalovaný sa tak domnieva, že takýmto postupom súd vážne zasiahol do ústavného práva žalobcu na spravodlivý súdy proces. Súd v rozsudku ďalej uviedol, že pri svojom rozhodovaní nie je viazaný právnym názorom ostatných súdov. Toto tvrdenie súdu absolútne odporuje aktuálnej procesnej úprave Civilného sporového poriadku, nakoľko pokiaľ existuje v určitej oblasti ustálená súdna prax, je potrebné v rámci potreby zachovania ústavného princípu právnej istoty tuto prax aj dodržiavať. Súd ďalej pochybil aj v tom, že sa priklonil k argumentácii žalovaného a uplatnil priamu aplikáciu smernice 2008/48 o spotrebiteľských úveroch na vnútroštátny právny vzťah medzi fyzickou a právnickou osobou. Súd bez ohľadu na to aký je výklad smernice musí prednostne aplikovať vnútroštátnu právnú úpravu. Podľa gramatického a teleologického výkladu zákona č. 129/2010 Z.z., do ktorého bola smernica transponovaná je jednoznačné, že dodávateľ má v zmluve o úvere povinnosť uviesť rozpis výšky, rozpis počtu a rozpis termínov splátok istiny, čo vyplýva aj z ustálenej súdnej praxe, na ktorú žalobca poukázal. S poukazom na uvedené dôvody považuje žalobca rozhodnutie súdu prvej inštancie za výrazne arbitrárne, popierajúce princíp právnej istoty a vecne nesprávne, pretože zo strany súdu prvého stupňa z dôvodu nevykonaniu navrhnutých dôkazov, a to predovšetkým výsluchu žalobcu, nedošlo k náležitému zisteniu skutočného skutkového stavu veci. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podanom odvolaní navrhol, aby krajský súd, ako súd odvolací, odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniu žalobcu sa dňa 15. 02. 2017, podaním zo dňa 13. 02. 2017, vyjadril žalovaný. K neprípustnosti určovacích žalobných návrhov zástupca žalovaného uviedol, že predchádzajúca právna úprava v § 80 zák. č. 99/1963 Zb. OSP v znení účinnom do 30. júna 2016 normatívne neupravovala všetky určovacie žaloby. Naproti tomu nová právna úprava v § 137 CSP normatívne

obsiahla všetky určovacie žaloby. Žalobca v odvolaní celkom prekrúca jednoznačný účel nového normatívneho vymedzenia prípustnosti určovacích žalôb. k nesprávnemu právnemu názoru žalobcu, že naliehavý právny záujem vyplýva z osobitného predpisu, zástupca žalovaného uviedol, že určovacie žalobné návrhy žalobcu sa svojou povahou domáhajú určenia právneho vzťahu, nie určenia existencie alebo neexistencie konkrétneho subjektívneho práva. Tieto preto nespádajú pod režim § 137 písm. c) CSP, ale pod režim 137 písm. b) CSP, argumentácia žalobcu údajným naliehavým právnym záujmom je preto celá nesprávna. Žalovaný poukázal v danom ohľade na najnovšiu judikatúru, hoci týkajúcu sa ešte určovacích žalôb podaných za účinnosti § 80 písm. c) OSP, ale nepochybné jasne požadujúcu aj od spotrebiteľa preukázanie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (teda naliehavý právny záujem ani doterajšia ustálená súdna prax neprezumovala, a to preto, že na takú prezumpciu neexistuje výslovné ustanovenie osobitného hmotnoprávneho predpisu. Naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení v danom prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Vychádzajúc z uvedeného, určenie (vyslovenie neplatnosti úverovej zmluvy či už celkom alebo čiastočne), by neodstránilo stav právnej neistoty, t. j. nemohlo by zabrániť veriteľovi z tejto zmluvy, domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovaný považoval za správny právny názor súdu prvej inštancie vyjadrený v odôvodnení napadnutého rozsudku o absencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovaných určovacích žalobných návrhoch. Poukázal na rozsudok NS SR zo dňa 06. 12. 2012 sp. zn. 5Cdo 31/2011, v ktorom bolo konštatované, že pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). Žalovaný pripomenul, že žaloba podaná žalobcom nemôže byť procesne vhodným nástrojom, pretože žalobcovi by bola procesne dostupná žaloba o plnenie. Ohľadom údajného porušenia rovnosti strán právny zástupca žalovaného namietal, že tento odvolací dôvod zjavne nie je daný. Predovšetkým čítanie rozsudku NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 nie je dôkazom, pretože nie je spôsobilým prispieť k náležitému objasneniu veci (netýka sa skutkových okolností prejednávanej veci). Uvedený rozsudok NS SR nie je ani dôkazným prostriedkom. Žalovaný považoval za odvážne tvrdenie, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ustálenou súdnou praxou. Podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie práve rozhodol v súlade s prevažujúcou praxou všeobecných súdov, ktorá sa týka žalovaného. Žalovaný sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, nakoľko ods. 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku, na ktorý žalobca poukazuje, žalovaný považuje za zrozumiteľný, logický a presvedčivý. K údajnej podmienenosti zmluvy o úvere, odplate, celkovým nákladom a RPMN žalovaný uviedol, že žalobca v odvolaní uvádzal ako odvolací dôvod aj novotu, a to údajné podmienenie zmluvy o úvere zmluvou o poskytnutí služby komfort. Tento odvolací dôvod nie je zjavne daný, ide pritom o tendenčnú argumentáciu žalobcu, ktorú žalobca použil v odvolaní, teda zjavne tiež nie včas. Žalovaný zdôraznil, že žalobca nesprávne interpretoval § 52a OZ, pretože toto ustanovenie neprezumuje závislosť zmlúv a ani nie je vôbec relevantné pre účely určenia celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Žalobca v konaní nikdy ani len nepoukázal na také skutočnosti týkajúce sa uzatvárania konkrétnej zmluvy o úvere a zmluvy o poskytnutí služby komfort, ktoré by naznačovali akúkoľvek ich vzájomnú podmienenosť a už vôbec nie to, že by žalobca musel uzavrieť zmluvu o poskytnutí služby komfort. Navyše, medzi stranami nebolo sporné, že najskôr bola uzavretá zmluva o úvere a až potom bola uzavretá zmluva o poskytnutí služby komfort. V ďalšom obsahu odvolania sa žalovaný venoval primeranosti odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov, ďalej samostatnosti zmluvy o poskytnutí služby komfort, náležitosti zmluvy o úvere podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 a bližšie poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Klára Biróová. Odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie navrhol potvrdiť a rozhodnúť o trovách odvolacieho konania.

6. K vyjadreniu žalovaného sa dňa 17. 03. 2017 podaním datovaným dňa 17. 03. 2016 (zjavne nesprávne) vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedol, že žalobca ako spotrebiteľa má právo domáhať sa súdnej ochrany, pričom na podanie žaloby ho legitimuje § 3 a § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Cieľom žalobcu bolo podanou žalobou odstrániť spornosť výšky plnenia, ktoré od neho žalovaný požaduje zaplatiť, nakoľko žalobca sa domnieva, že plnenie, ktoré žalovaný od neho požaduje je neprimerané výške istiny úveru a napíňa znaky úžery. Zdublikoval, že podľa jeho názoru v zmysle aktuálnej právnej úpravy nie je možné podávať žaloby na určenie neplatnosti

právných úkonov. Pokiaľ ide o námietky žalovaného, že v tomto konaní má byť uplatnená koncentrácia konania, toto žalobca nepoprel. Je však toho názoru, že koncentrácia konania nemôže byť uplatňovaná v takom rozsahu, že sa poruší právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Podľa § 303 CSP môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré neboli navrhnuté, ak je to nevyhnutné na rozhodnutie vo veci. Opätovne sa vyjadril k primeranosti výške odplaty a okolnostiam uzatvárania Zmluvy o poskytnutí služby komfort, pričom po obsahovej stránke zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

7. Dňa 21. 03. 2017 doručil žalobca súdu prvej inštancie písomné podanie nazvané ako opravné vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného zo dňa 13. 02. 2016, nakoľko vo vyjadrení zaslanom súdu „sa omylom skopíroval text z iného podania (2. a 3. odsek pôvodného vyjadrenia)“, pričom v podstatnom obsahu zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zo dňa 17. 03. 2017.

8. Na vyjadrenie sa dňa 11. 04. 2017 vyjadril žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu, kde uviedol, že zotráva na svojom podaní označenom ako vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu zo dňa 27. 12. 2016. Navyše dodáva, že na skutočnosti uvádzané v predmetnom opravenom podaní „zo dňa 17. 03. 2016 (správne má byť 2017) treba nazerať ako na nové skutočnosti, ktoré však žalobca predkladá po lehote na podanie odvolania, t. j. nemožno na ne prihliadať. Druhou je, že žalobca poukazuje na rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12C/63/2012, ktorý podľa jeho názoru ním uvádzané skutočnosti potvrdzuje. Tieto tvrdenia však žalovaný v celom rozsahu popiera. Uvedený rozsudok Okresného súdu Lučenec bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/157/2013 zo dňa 25. júla 2013.

9. V dôsledku podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil podľa ust. § 391 ods. 2, 3 CSP na ďalšie konanie.

10. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. V ust. § 389 ods. 1 CSP sú citované vady, pre ktoré je možné, resp. nutné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V zásade ide o vady, ktoré sú porušením základného práva strán sporu na spravodlivý súdny proces, ktoré je zaručené Ústavou SR a ostatnými právnymi normami.

12. Súd prvej inštancie sa pred vecným skúmaním žalobou napadnutej zmluvy správne zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti tejto zmluvy. Až pozitívne zodpovedanie tejto otázky je nevyhnutným predpokladom pre vecné posúdenie navrhovaného určenia neplatnosti zmlúv. Súd prvej inštancie vysvetlil podmienky skúmania existencie naliehavého právneho záujmu a konštatoval, že tento v súdnej veci žalobca nepreukázal, nakoľko uvedenú otázku môže vyriešiť súd ako prejudiciálnu v konaní o plnenie. Odvolací súd uvádza, že žaloba o určenie spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov bola podaná na súde prvej inštancie dňa 22. 08. 2016, t. j. za účinnosti CSP.

13. Podľa ust. § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinností, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) umožňuje žalovať o určenie či tu je alebo nie je právo, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

14. Ustanovenie § 137 písm. c) CSP umožňuje žalovať o určenie, či tu je alebo nie je právo, nie však domáhať sa určenia právnej skutočnosti akou zmluva o úvere nepochybne je.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že nový procesný predpis striktné rozlišuje medzi určovacou žalobou o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP) a žalobou o určenie, či tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c/ CSP). Z uvedeného je zrejmé, že v konaní začatom za účinnosti CSP, ktorého predmetom je určenie právnej skutočnosti, žalobca nepreukazuje naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c) CSP (tak, ako to vyhodnocoval súd prvej inštancie (ale je nutné

postupovať podľa § 137 písm. d) CSP, a to len v tom prípade, ak takéto určenie právnej skutočnosti umožňuje osobitný právny predpis (napr. ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Odvolací súd poznamenáva, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu je platné a účinné ustanovenie § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, v ktorom je výslovne upravená možnosť spotrebiteľa pred súdom domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Predmetné ustanovenie bolo do zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch včlenené novelou zákona č. 279/2017 Z. z. a pokiaľ prechodné ustanovenia k tomuto zákonu výslovne neriešia aplikabilitu tohto zákonného ustanovenia na žaloby spotrebiteľa o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti podané do 01.01.2018 a zároveň v čase rozhodovania odvolacieho súdu je už uvedené zákonné znenie platné a účinné, bol odvolací súd povinný na neho prihliadnúť pri svojej rozhodovacej činnosti. Pokiaľ teda ust. § 137 písm. c) vymieňuje, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určenie či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, avšak výslovne ustanovuje, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu a taktiež podľa ust. § 137 písm. d) CSP možno podať žalobu o určenie právnej skutočnosti, ak vyplýva z osobitného predpisu, potom odvolací súd rozhodujúci podľa právnej úpravy platnej v čase svojho rozhodovania už nemôže prisvedčiť záverom súdu prvej inštancie, ktorý v čase svojho rozhodovania konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu (posudzujúc žalobu podľa ust. § 137 písm. c) CSP). S poukazom na ust. § 137 písm. d) CSP a ustanovenia § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, je takéto žaloba prípustná.

16. Odvolací súd poukazuje na zmatečnosť odvolaním napadnutého rozsudku, nakoľko súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku na str. 8 konštatoval, že „stav právnej neistoty neexistuje, keďže žalovaný zatiaľ od žalobcu nič nechce“, jeho obavy sú tak predčasné“. Konštatoval, že „u žalobcu naliehavý právny záujem nepreukázal“. Napriek uvedenému záveru o absencii naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie následne pristúpil k vecnému hodnoteniu platnosti zmluvy o poskytnutí služby komfort, dokonca vyslovil záver o platnosti Zmluvy o poskytnutí služby komfort (na str. 9 odôvodnenia rozsudku) ďalej sa vecne zaoberal a vysporiadaval s náležitosťami samotnej zmluvy o úvere a tieto posudzoval cez prizmu súladu s ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., keď posudzoval platnosť uvedenej zmluvy hodnotiac správnosť údajov o RPMN, s prihliadnutím na primeranosť výšky RPMN, hodnotil výšku dohodnutej úrokovej sadzby úveru a jej súlad s dobrými mravmi a tiež konštatoval, že dohodnutú úrokovú sadzbu (vo výške 11, 40 %) nepovažuje za rozpornú s dobrými mravmi. Rovnako vecne argumentoval k náležitosti zmluvy o úvere týkajúcej sa výšky, termínov a počtu splátok obsiahnutých v samotnej zmluve o úvere, pričom vykonal celkové posúdenie a dospel k záveru svedčiacemu o tom, že v tejto časti nebolo porušené ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. . Takýto postup súdu prvej inštancie po konštatovaní absencie naliehavého právneho záujmu je nesprávny a zároveň v dôsledku uvedeného je rozsudok súdu prvej inštancie zmatečný, nakoľko vecné posúdenie platnosti zmluvy o úvere (a platnosti zmluvy o poskytnutí služby komfort), skúmajúc náležitosti uvedených zmlúv, môže byť vykonané len za predpokladu konštatovaného a preukázaného naliehavého právneho záujmu, ako prvého predpokladu pre vecné posúdenie určovacej žaloby. Súd prvej inštancie postupoval rozporne, keď predovšetkým konštatoval absenciu naliehavého právneho záujmu, ale následne pristúpil k vecnému posúdeniu zmluvy o úvere a tiež zmluvy o poskytnutí služby komfort a vysporiadaval sa s jej jednotlivými náležitosťami. Z uvedeného dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a zároveň zmatečnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom súd prvej inštancie opätovne prehodnotí a posúdi danosť naliehavého právneho záujmu v zmysle vyššie vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu. Nakoľko odvolací súd konštatoval, že vecné posúdenie zmluvy o úvere, ako aj vecné posúdenie zmluvy o poskytnutí služby komfort bolo pri konštatovaní absencie naliehavého právneho záujmu súdom nadbytočné a nesprávne, odvolací súd potom nevyhodnocoval dôvodnosť námietok žalobcu týkajúcich sa vecného posúdenia náležitostí jednotlivých zmlúv, nakoľko na takéto posúdenie nebol zo strany súdu prvej inštancie dôvod.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol, ako aj v súvisiacom výroku o trovách prvoinštančného konania, postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil, pretože v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súd prvej inštancie dospel k nesprávnym právnym záverom o neexistencii naliehavého právneho záujmu spotrebiteľa na požadovanom určenie v zmysle určovacej žaloby a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1

a 3 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom odvolací súd vyslovil v zrušujúcom uznesení i právny názor.

18. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).